

BENDRUOMENĖS VAIDMUO NUSIKALSTAMUMO PREVENCIJOJE: UŽSIENIO ŠALIŲ PATIRTIES ANALIZĖ (2011)

Tyrėjas: Simonas Nikartas

Remiantis užsienio šalių moksliniais tyrimais, analizuojamas bendruomenės (bendruomeniškumo) prevencinis poveikis nusikalstamumui. Remiantis kriminologinėje literatūroje vyraujančia vietos bendruomenės samprata bendruomeniškumo vaidmuo vertinamas per neformalios nusikalstamumo socialinės kontrolės prizmę. Nagrinėjama įvairių bendruomenėje egzistuojančių socialinių ir kultūrinių veiksnių sąveika su neformalia socialine kontrole. Pateikiama užsienio mokslininkų tyrimais grįsta analizė, atspindinti kritinį ir alternatyvų požiūrius į vyraujančias teorines prielaidas dėl bendruomeniškumo vaidmens mažinant nusikalstamumą ir netvarką. Teorinės ir praktinės problemos paskatino permąstyti bendruomenės ir jos elementų vaidmenį ir pateikti alternatyvų požiūrį.

Visų pirma moksliniais tyrimais buvo atskleista, kad silpnesni socialiniai ryšiai gali padėti užtikrinti veiksmingą socialinę kontrolę ir palengvinti ekonominių bei socialinių resursų cirkuliaciją tarp vietos gyventojų.

Antra, pagrindinis neformalios socialinės kontrolės veiksnys – ne tiek stiprūs socialiniai ryšiai, kiek gyventojų (kaimynų) tarpusavio pasitikėjimas ir noras kartu veikti sprendžiant iškilusias vietos problemas (R. J. Sampsono kolektyvinis potencialas).

Trečia, siekiant veiksmingos neformalios socialinės kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos reikia vertikalųjų ryšių, kuriais perduodami platesni socialiniai ir ekonominiai visuomenės resursai. Čia taip pat paminėtina ir neformalios bei formalios socialinės kontrolės santykio svarba: remiantis moksliniais tyrimais galima daryti prielaidą apie neformalios kontrolės priklausomybę nuo formalios kontrolės institucijų veiklos kokybės ir orientacijos į vietos gyventojų problemų sprendimą.

Su tyrimo rezultatais galima susipažinti čia: *Nikartas S.* Bendruomenės vaidmuo nusikalstamumo prevencijoje: užsienio šalių patirties analizė // *Teisės problemos*, 2011, Nr. 2 (72), p. 63-94.